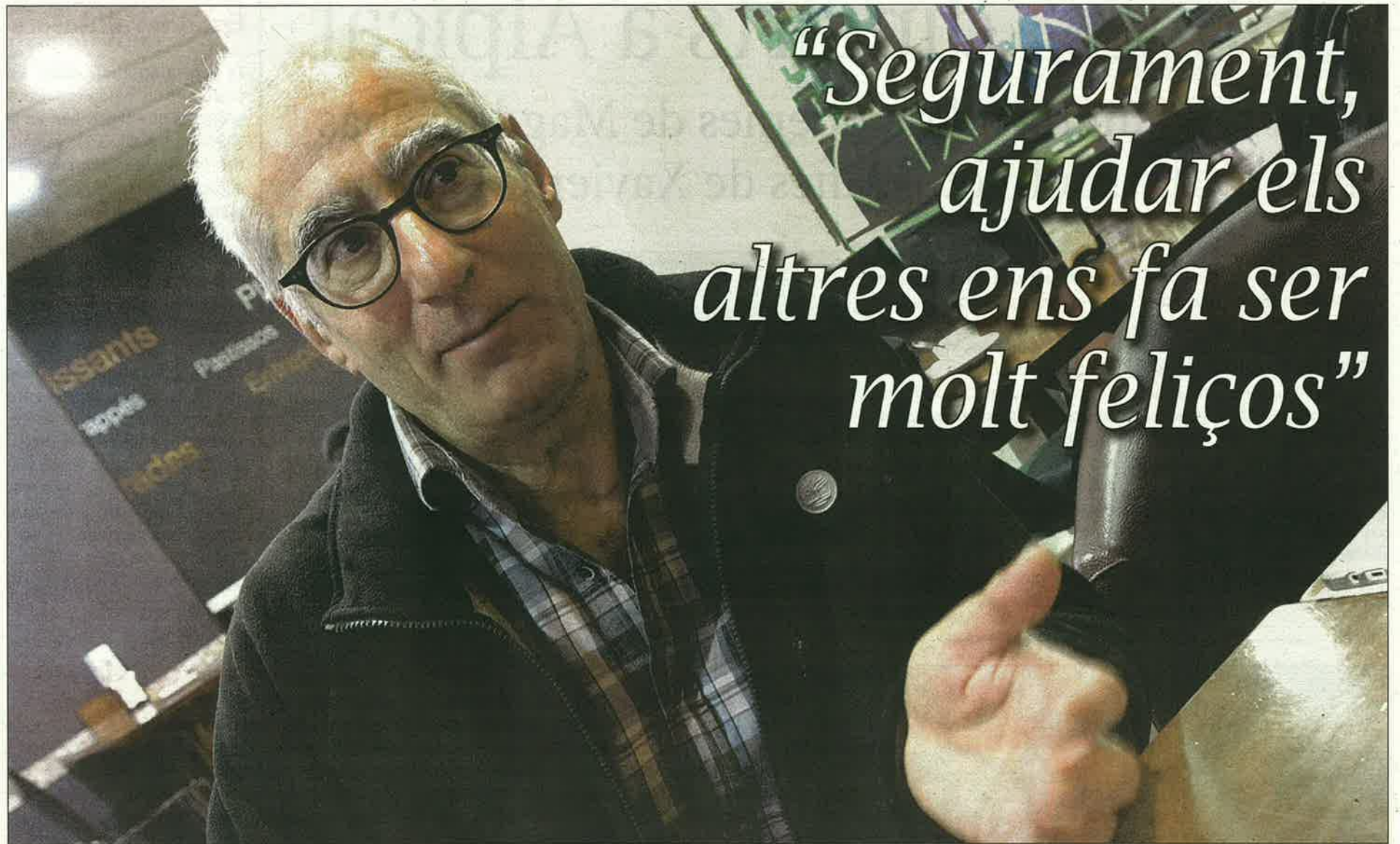

DAVID CIRICI

ESCRITOR. PRESENTA
'EL SETÈ ÀNGEL' PREMI
SANT JORDI (ED. PROA)

UN CREATIU PUBLICITARI AMB LA PACIÈNCIA D'UN PROFESSOR

Arribem tard a la cita i ens trobem David Cirici relaxat, fullejant el diari i assaborint una cervesa. Nascut a Barcelona el 1954, Cirici s'ha dedicat al món de la publicitat, ha escrit literatura infantil i juvenil i ha publicat diverses novel·les. Acaba de guanyar el Sant Jordi per un llibre que parla del drama dels refugiats, des d'una ficció versemblant, dura. Davant les nostres excuses somriu amb paciència de bon professor: "he aprofitat per relaxar-me prenent-me un *quinto*, ja m'ha anat bé".

"Segurament,
ajudar els
altres ens fa ser
molt feliços"

FOTO: T. Alcántara

ROSA PEROY

@RPeroy

Lleida

Una commovedora història de pèrdues que s'entrellacen: la pèrdua d'un fill enmig d'una Europa que s'esfonsa, literalment, en pasteres plenes de persones que ho han perdut tot. La pèrdua d'identitat d'un continent incapaç de trobar una solució a un drama que s'ha cobrat ja milers de víctimes.

Enhorabona pel premi. Vostè ja és un escriptor guardonat tot i que un Sant Jordi deu fer especial il·lusió...

R. Tots els premis són un al·licient, però a casa meua, per Sant Jordi era tradicional comprar el llibre guardonat amb el premi. Aquest costum, que ara no sé si es conserva gaire, el tinc molt present quan el va guanyar Mercè Rodoreda, amb *El carrer de les Camèlies*. Què vols que et digui... obtenir el mateix premi que la Rodoreda! A més, era un somni que tenia de petit: quan escrivia m'agradava pensar que acabaria escrivint així de bé. Que escriuria com Dickens, cosa que no he aconseguit, naturalment (riu). I el somni del Sant Jordi s'ha fet realitat, finalment.

P. La novel·la és la història de dos naufragis simultanis, potser?

R. El literal, el personal i encara en diria un

més. Un veler que bolca per topar amb una embarcació, la desesperació del pare i també el d'Europa, un continent que va a la deriva i que no deixa de ser un fracàs, un naufragi, de cadascun de nosaltres.

P. Però l'objectiu principal de la novel·la no és la denúncia social.

R. No, per descomptat. Quan una narració, una novel·la, vol fer algun tipus de crítica o denúncia és una prosa que a mi, personalment, no m'interessà gaire. Però la novel·la és una aproximació a la vida de la gent, als sentiments, a com vivim en el sentit més emotiu de la paraula. Una novel·la no pot ser una reflexió política, encara que molts lectors en trobaran en les seves conclusions.

P. Com a lector no es pot evitar. El que descriu ho veiem al TN.

R. Però a la novel·la ho llegeixes més des de l'emotivitat que des de les xifres. El que m'interessa és l'aspecte humà. Si no, faria llibres d'història, de sociologia o de política, directament.

P. És una novel·la amb un argument senzill, si m'ho permet, sobretot si la comparem amb la seva anterior, *El lladre del Guernica*.

R. Ho accepto totalment. Hi ha històries on l'atractiu és perdre's en la dificultat de l'argument, com en les novel·les policiaques. Aquesta és una novel·la amb poca història i amb molta intensitat. Podríem dir que he fet feina

“

Una novel·la no pot ser una reflexió política, encara que el lector treurà les seves conclusions

La història té un argument senzill: accepto de bon grat aquest qualificatiu

”

de miner, de cavar en els sentiments, en les emocions i no tant feina d'obrir camí enmig de la selva, trobant obstacles i aventures diferents. És un llibre d'intensitat emocional, bàsicament.

P. Sobretot en les primeres pàgines, aquesta intensitat traspua de forma brutal, si m'ho permet. Té un punt d'angoixant.

R. Sí, bé. És que si et poses en la pell del protagonista, és un malson.

P. La contraportada del llibre ja et diu que el nen no es mor. És un espòiler buscat?

R. Buscat i no buscat, aquestes coses passen. Costa d'explicar el sentit d'aquesta història i sí, desvetllem una cosa important i, en part, me'n penedeixo. Però en part, no, perquè no sé com evitar-ho.

P. En qualsevol cas, no fa perdre interès a la història.

R. Jo crec que no. Ho puc comparar amb la pel·lícula *Lo impossible*, de Bayona. Crec que tothom que la veia sabia que acabava bé, però, tanmateix, fa patir molt. En la novel·la, en el moment en què sabem que el nen ha estat rescatat els tripulants d'una pastera, no deixem de patir, perquè encara li han de passar moltes coses i encara no està clar si el nen se'n sortirà o no... fins a l'última pàgina.

P. No és una història de bons i dolents. Com a lectora, li agraeixo molt.

R. (riu) Perquè el maniqueisme treu molta credibilitat a la història, el món no és així.

P. El personatge de l'Ahmad n'és un exemple.

R. Li fa bé al nen, però també se'n beneficia. Però... qui el pot jutjar?

P. O del protagonista, l'Ernest, al qui li he posat la seva cara.

R. És lògic. Tots els escriptors tendim a parlar de nosaltres. En el meu cas i en aquesta novel·la, potser més. I curiosament, em faig quedar força malament com a personatge: em dibuixo amb els trets més conflictius de la meua personalitat i no em fa res, perquè, al capdavant, aquest és l'ofici d'escriptor: explicar coses de primera mà. I encara que distorsionem i canviem contextos i matisos, els personatges de les teves novel·les acaben sent la teva mare, els teus fills, amics, la gent que estimes o la gent que odies. L'Ernest s'assembla a mi, clar. Publicitari, separat, com jo...

P. A la novel·la subjau el tema de la relació amb els fills.

R. És una constant. Quina importància els donem en les nostres vides? Com interactuem? L'Ernest, després de tot allò que li succeeix, se'n adona que allò important a la vida no és la feina, els diners o l'èxit. Els sotrats de la vida, malalties, pèrdues, divorcis... et fan prioritzar.

P. Haurà hagut de fer un exercici d'introspecció, potser dolorós.

R. Però quan comencem a escriure ja estem una mica curats. Els escriptors difícilment poden escriure des del dolor, crec. En el moment en què tu tens un conflicte que pots escriure literàriament és que ja l'has superat. És quan ja has pres una certa distància –tampoc gaire, jo sóc una persona donada a un cert ressentiment, el dolor l'arrossega molt, el dol se m'allarga infinitament, tot és molt durador en la meua existència– quan has passat a un altre estadi, és quan pots emprendre el relat.

P. Les alegries també li duren, doncs.

R. Doncs no, mira (riu). Desgraciadament, no. O potser sí, perquè en general em considero una persona bastant feliç... però amb aquesta càrrega de sempre estar negociant amb el passat. Quan li pots donar forma de novel·la és que ja estàs –una mica– guarit. El que em deies abans, de l'autoreferencialitat: jo tinc dos fills de dues generacions diferents i clar, això està molt present, a més del gran tema que és el drama dels immigrants.

P. Com valora el problema?

R. A Catalunya estem immersos és un moment en què el Govern vol portar a terme un referèndum, al marge del que digui el Tribunal Constitucional, la qual cosa jo recolzo. Però també recolzaria que, si ja que estem disposats a què ens precintin les u-

R. rnes, per què no anem a rescatar immigrants a Grècia i que ens precintin les barques o les cases? Aquesta batalla hauria d'estar en el primer nivell, al costat de l'altra... o, fins i tot, per sobre.

P. Fa vint anys ja volia escriure sobre el drama dels marroquins.

R. I ho vaig descartar, perquè la tenia pen-

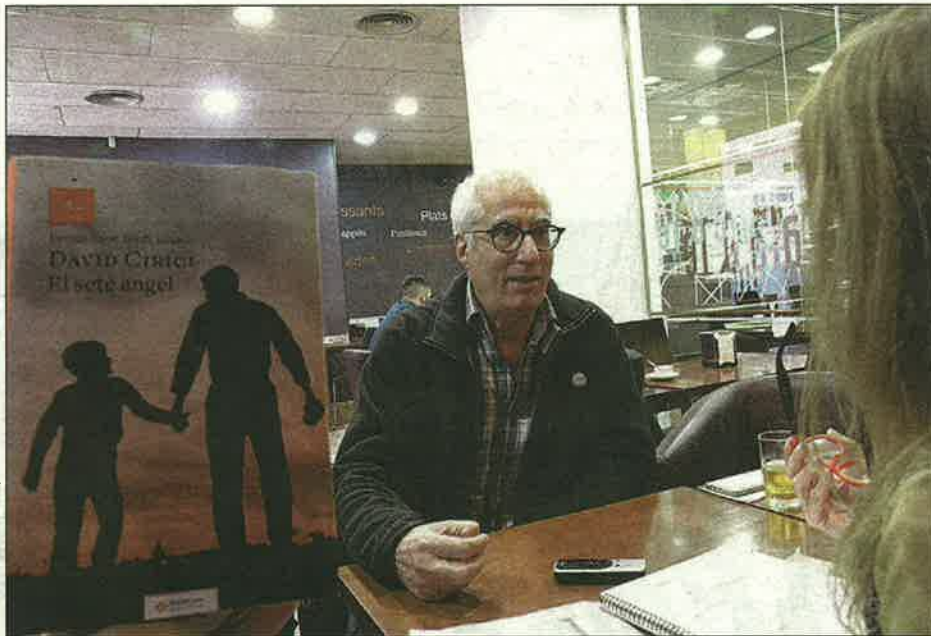

FOTO: T. Alcántara

sada en tercera persona, amb un home encimbellat en els diners i el poder, i per sort no la vaig escriure. L'he escrit ara, en què he estat capaç de convertir aquesta persona en mi mateix, amb un òptica molt més real i on el naufrag no sóc jo, sinó el nen. Crec que la construcció ara, és molt més intimista, però clar, parlo més de mi. Fa uns anys no hauria estat capaç de fer-ho.

P. La parella protagonista tenen dos nens – el Max i el Marc– de pare i mare diferents. La diferència com els eduquen és molt gran. Aquesta dualitat existeix i vostè, com a professor, la copsa.

R. Però en la novel·la no vull teoritzar sobre això. Ho poso sobre la taula. Crec que l'Ernest té un punt d'irresponsabilitat, s'entén que amb el seu fill Marc ha exercit poc de pare, encara que se'n penedeixi i en canvi; el Max, el nen de la Sophie, és un consentit i es veu des de la primera pàgina. Són dos mons.

P. I aquí ho deixa. Que teoritzis el lector.

R. Quan vaig estar a l'Ara, vaig escriure durant dos anys cròniques sobre el fet de separar-se. Va ser un treball periodístic. A la novel·la, no.

P. Ara que parla de premsa: hi ha un personatge, la Maria Figueredo, que és una periodista que explica, al lector, els esdeveniments.

R. En un moment determinat em vaig ado-

nar que el rerefons europeu era molt important i no volia barrejar-lo excessivament amb la trama argumental. No saps com manejar un argument tan intimista amb uns fets tan transcendents. La Maria m'ajuda a parlar de les coses més objectives, perquè la gent sàpiga o recordi com funcionen les màfies, el transport, com es mouen, l'anecdota dels refugiats.

P. Però ella també pateix conflictes interiors.

R. Viatja sota l'assetjament sexual per part del seu cap. És una noia jove, inexperta –un alter ego de mi mateix que, com a periodista, no tinc molta experiència– i aleshores les cròniques les fa com les faig jo.

P. Escris a l'Ara, encara.

R. Sí, però els articles els faig des de la meua experiència com a professor.

P. Per escriure la novel·la va anar a Idomeni.

R. Sí. Abans ja coneixia les illes gregues, on veies arribar les pasteres per una banda i els iots dels rics per una altra, dos tipus de navegats ben diferents. Després, la Setmana Santa del 2016, vaig viatjar a Idomeni: trobo que no és digne escriure una novel·la així sense haver anat al lloc dels fets.

P. Va ser una experiència dura?

R. En realitat, no. Idomeni estava en un moment delicat, ja anava en decadència, no arribava gent. Era la primavera, i la presència

de les ONG era com una festa, però amb contrastos brutals: jo he vist un tio que es cremava viu. La tasca que fan és increïble: tots repartien sabates, queviures, pilotes, pallassos; noies irlandeses que cantaven cançons del seu país. Penses: tota aquesta gent, que és com tu i com jo, viu en tendes de campanya, i ho ha perdut tot. S'han quedat sense feina, sense futur, sense res. La majoria no porten ni maleta. Una bosseta i prou. I la majoria, a hores d'ara, no ha entrat a Europa.

P. És impressionant.

R. Sí. Però també veies la part positiva de la gent que s'aboca a posar-hi remei. La gent respon. Els estats no. Sóc fill d'exiliats. Van travessar els Pirineus amb una criatura petita, caminant... Tornant als voluntaris, vaig copsar una alegria sincera i directa: segurament, ajudar els altres ens fa molt feliços. Era una delícia. Hi veus la felicitat que potser ens falta aquí. Els sirians tampoc feien les cues amb cara de pomes agres: tornaves a creure en una humanitat que aposta en la força de sobreviure sense amargar-se gaire. I això és molt potent. Perquè nosaltres estem tot el dia plorant.

P. Amb hipocresia, perquè va semblar que només existia el drama dels refugiats quan es va fer viral la imatge del nen mort a la platja.

R. Exacte. Les xifres, en canvi, més de 4.000 ofegats, ens deixen freds. Per això crec que aquesta novel·la, que és molt gràfica, pot ajudar.

P. Té una factura molt cinematogràfica.

R. És buscada. Vol ser potent.

P. Hi ha una imatge que m'ha sorprès. Quan estan a punt de recuperar el nen, el pare, l'Ernest, s'imagina –amb certa sensació de culpa– un spot publicitari.

R. Sí. Es pot entendre de diverses maneres: el pare pensa que aviat veurà sa i estalvi al seu fill. Hi ha un cert relaxament i un cert retorn a la seva vida anterior. "El malson ha passat? Torno a la publicitat que em dona molts diners i em fa feliç". I també es pot llegir com que en el dolor també has de treballar, n'estàs forçat. A mi m'ha passat: tenir una idea bona, feliç, per un spot superficial en un moment dur de la vida. I també m'he sentit culpable.

No hauria estat digne escriure una història com aquesta sense haver anat al lloc dels fets

Els refugiats són gent com tu i com jo, però que ho han perdut tot: com a molt duïen una bosseta

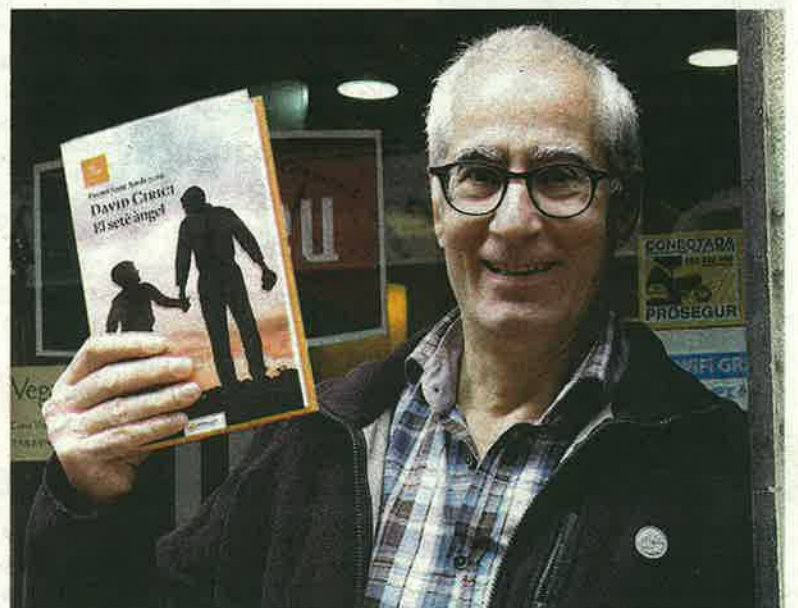

FOTO: T. Alcántara